

ห้องอนุสรณ์ ฯพณฯ ดร.ตัว ลพานุกรม

กุหลาบ เลขาฯ

พวงพยอม ดำรงค์สกุลไทย

คำสำคัญ ตัว ลพานุกรม

ดร. ตัว ลพานุกรม เกิดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2441 ที่บ้านตำบลถนนอนนวงศ์ อำเภอสามพันธง จังหวัดพระนคร บิดาชื่อ นาย เจริญ ลพานุกรม มารดาชื่อ นางเนียร ลพานุกรม มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 5 คน ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกดุซงกีบัณฑิต วิชาเคมี เกียรตินิยมอันดับสอง มหาวิทยาลัยกรุงเบิร์น ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์

ท่านเป็นผู้ที่ใฝ่ใฝ่ในการแสวงหาวิชาความรู้และมีความปรารถนาที่จะหันโลกเห็นได้จากอุปนิสัยที่เป็นผู้ที่รักการอ่านหนังสือเป็นอย่างยิ่ง และพยายามทุกวิถีทางที่จะถ่ายทอดนิสัยรักการอ่านหนังสือไปสู่เพื่อนร่วมงาน ท่านจะอ่านหนังสือทุกๆ สาขาวิชา เช่น เคมี เกสัชกรรม พฤษศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาหาร ดนตรี การเมือง สารสนเทศ ฯลฯ ทำให้ท่านมีความสามารถหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งยังหมั่นศึกษาค้นคว้าพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ และมองเห็นความสำคัญของห้องสมุดในการเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิชาความรู้เพื่อช่วยเพิ่มเติมปัญญาในการปฏิบัติงานและประสบการณ์ของชีวิต

ท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของชาติให้เจริญรุ่งเรืองเทียบเท่ากับอารยประเทศ เพราะมีความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือฐานรองรับความก้าวหน้าของเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีแนวคิดที่จะใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลักดันประเทศไทยให้เจริญทันโลก ท่านมีคติอยู่ว่า **ชาติจะเจริญโดยไม่มีวิทยาศาสตร์เป็นหลักไม่ได้**

ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับตำแหน่งอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์ ท่านได้ทำคุณประโยชน์นานนับประการ ต่อหน่วยงานและประเทศชาติทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญ เช่น วิจัยพืชผลทางการเกษตร ถ้าไม่ไผ่เพื่อใช้ทำปุ๋ย น้ำมันสน น้ำมันหมู เกือบ การวิเคราะห์ดิน เครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ รวมทั้งพยายามเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของไทยให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยการเขียนบทความวารสารทั้งภาษาไทยใน หนังสือพิมพ์วิทยาศาสตร์รวมถึงเป็นบรรณาธิการเองด้วย เช่น ข้าวขุ่ยไผ่ ถั่วเหลือง งานเภสัชกรรม ถ่านหินในแมนจู นิमितของการก้าวหน้า พลเมืองไทยและความจำเป็นในทางอาหาร ผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับการเมือง วิทยาศาสตร์กับความต้องการของประเทศ วิทยาศาสตร์กับอุตสาหกรรม สมุนไพรในบ้านเรา ฯลฯ และได้ ออกหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษชื่อ SIAM SCIENCE BULLETIN

ผลงานที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือ การส่งเสริมอาหารและกิจการถั่วเหลืองในประเทศไทย ส่งเสริมให้ ประชาชนบริโภคถั่วเหลืองเพื่อสุขภาพอนามัย อีกทั้งเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ปรับปรุง ห้างสมุดกรมวิทยาศาสตร์ งานทางด้านนิติเคมี สร้างโรงงานเภสัชกรรม ตั้งกองอุตสาหกรรมเคมี ตั้งสถานศึกษาเคมี ปฏิบัติ ฯลฯ ในฐานะที่ท่านมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญหลาย ๆ ด้าน จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานและ กรรมการ รวมถึงเป็นที่ปรึกษามากมาย อาทิ ภาควิชาเคมีในสำนักวิทยาศาสตร์แห่งราชบัณฑิตยสถาน นายกเภสัช กรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ประธานกรรมการพิจารณาส่งเสริมกิจการของถั่วเหลือง ประธานกรรมการอำนวยการ โรงงานเภสัชกรรม กรรมการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ กรรมการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กรรมการสมาคมค้นคว้า แห่งประเทศไทย ที่ปรึกษากรมที่ดินและโลหะกิจฝ่ายวิชาการ ฯลฯ เพราะเหตุนี้ทำให้ท่านได้รับฉายาเป็น **รัฐบุรุษ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย**

ท่านได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญทองช้างเผือก เหรียญรามมาธิบัติ เหรียญงานพระราชสงคราม ณ ทวีปยุโรป ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก เหรียญช่วยราชการเขตต์ภายใน และ ปถมาภรณ์มงกุฎไทย งานอดิเรกที่ท่านชื่นชอบมาก ได้แก่ การเล่นดนตรี ขลุ่ยฝรั่ง การถ่ายภาพและได้รับรางวัลในงานประกวดภาพของนักถ่ายภาพสมัครเล่น เป็นที่น่าเสียดายว่าผลงานที่สำคัญต่อประเทศไทยยังไม่บรรลุเป้าหมายอีกมาก ท่านก็มาถึงแก่อนิจกรรมเสียก่อน ด้วยโรคไตตั้งอีกเสบ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2484 สิริอายุ 43 ปี

เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของท่านที่ทำคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยอย่างใหญ่หลวงให้คนรุ่นหลังที่ต้องการศึกษาชีวประวัติของท่านได้มีแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นแบบอย่างการทำงานและการดำเนินชีวิต สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้รวบรวมข้อมูลชีวประวัติ ผลงาน และเอกสารวิชาการภาษาเยอรมัน ที่เป็นของใช้ประจำตัวท่านเท่าที่จัดหาได้ จัดทำเป็น ห้างอนุสรณ์ฯ พณฯ ดร. ตั้ว ลพานุกรม ไว้ที่ชั้น 5 สำนักหอสมุดฯ ท่านที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดและขอรับบริการได้ทางเว็บไซต์สำนักหอสมุดฯ <http://siweb.dss.go.th> ทางอีเมล : info@dss.go.th โทรศัพท์ 0-2 201-7287 โทรสาร 0-2201-7265 ทางไปรษณีย์ 75/7 กรมวิทยาศาสตร์บริการ ถ. พระรามที่ 6 เขตราชเทวี กท 10400 หรือมาชมห้างอนุสรณ์ฯ ด้วยตนเองได้ทุกวันเวลาราชการ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิทยาศาสตร์บริการ. อนุสรณ์ ดร. ตั้ว ลพานุกรม : ที่ระลึกเนื่องในพิธีเปิดอนุสรณ์ ดร. ตั้ว ลพานุกรม.

กรุงเทพฯ : กรม, 2549.

วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. ดร. ตั้ว ลพานุกรม รัฐบุรุษวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทย. กรุงเทพฯ :

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2527.

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โทร. 02 2017287 - 9

e-mail : info@dss.go.th

26 มิถุนายน 2550

